

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön vastine, HE 94/2024 vp

Outi Äyräs-Blumberg
Neuvotteleva virkamies
4.3.2025

PeVL 3/2025 vp

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että nyt käsiteltävää lakiehdotusta voidaan arvioida olennaisilta osin samoin kuin potilastietojen käsittelyä Uudellamaalla koskevaa voimaannpanolain 64 a §:ää, joka tuli voimaan 1.1.2023 ja on voimassa 31.12.2025 saakka. Perustuslakivaliokunnalla ei ole huomauttamista ehdotetun sääntelyn tavoitteisiin tai sisältöön. Valiokunta kiinnittää kuitenkin edelleen valtioneuvoston huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja koskevan sääntelyn selkeyttämisen tarpeeseen. Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Keskeinen lausuntopalaute

- Oikeusministeriö, Professori Voutilainen, oikeustieteen tohtori ja dosentti Salokannel, Oikeustieteen tohtori ja yliopistonlehtori Kurvinen tuovat lausunnoissaan esiin kriittisiä huomioita säädösehdotuksesta. Kriittiset huomiot kohdistuvat erityisesti yhdenvertaisuuteen, henkilötietojen suojan tasoon ja sääntelyn sekavuuteen.
- Professori Lehtonen toteaa, että ehdotettu sääntely on potilasturvallisuuden kanalta tarpeellinen.
- Tietosuoja-valtuutetun toimiston arvion mukaan ehdotetussa sääntelyssä huomioidaan tietosuojasääntelyn näkökulmasta tasapainoisesti paitsi potilaan oikeus hyvään hoitoon, myös henkilötietojen suoja ja tiedollinen itsemääräämisoikeus. Kokonaisuus voi kuitenkin olla potilaalle vaikeasti hahmottuva.

Keskeinen lausuntopalaute

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä kannattavat esitystä, mutta toisaalta toteavat, että sääntelyä kehitettäessä kiello-oikeus pitäisi kokonaan poistaa. Myös Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus toteaa, että kiello-oikeus voi aiheuttaa potilasturvallisuusriskin.
- Valvira, Kela ja THL kannattavat esitystä, mutta Kela ja THL tuovat esiin, että sääntely voi olla vaikeaselkoista.
- Hyvil Oy, Lääkäripalveluyritykset Oy, Apotti Oy kannattavat esitystä.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastine

- Uudenmaan erilliskäsittely on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Tämä huomioon ottaen ei erilliskäsittelyyn perustuva tarve säätää erityisesti Uudellamaalla tapahtuvasta potilastietojen käsittelystä muodostu ongelmalliseksi.
- Asiakastietolaki soveltuu henkilötietojen käsittelyyn Uudellamaalla. Potilaan itsemääräämisoikeutta suojattaisiin oikeudella kieltää potilastietojensa luovutus.
- Sääntely sisältyisi asiakastietolakiin, joten kokonaisuuden kannalta oleellinen sääntely olisi yhdessä laissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastine

- Potilaan kannalta on tärkeää, että hän ymmärtää potilastietojensa käsittelyn kokonaisuuden ja siksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että Kansaneläkelaitos selvittää, miten Omakannassa voitaisiin antaa vielä selkeämpiä ohjeita erityisesti Uudellamaalla asuvalle potilaalle, jotta hän ymmärtää tietojen käsittelyn luonteen ja laajuuden sekä oikeutensa kieltää tietojen luovuttaminen.
- Sosiaali- ja terveysministeriö korostaa myös rekisterinpitäjien, eli hyvinvointialueiden, tietosuoja-asetuksen mukaista informointivelvoitetta.

Kiitos.

Outi.ayras-blumberg@gov.fi

Sosiaali- ja
terveysministeriö